

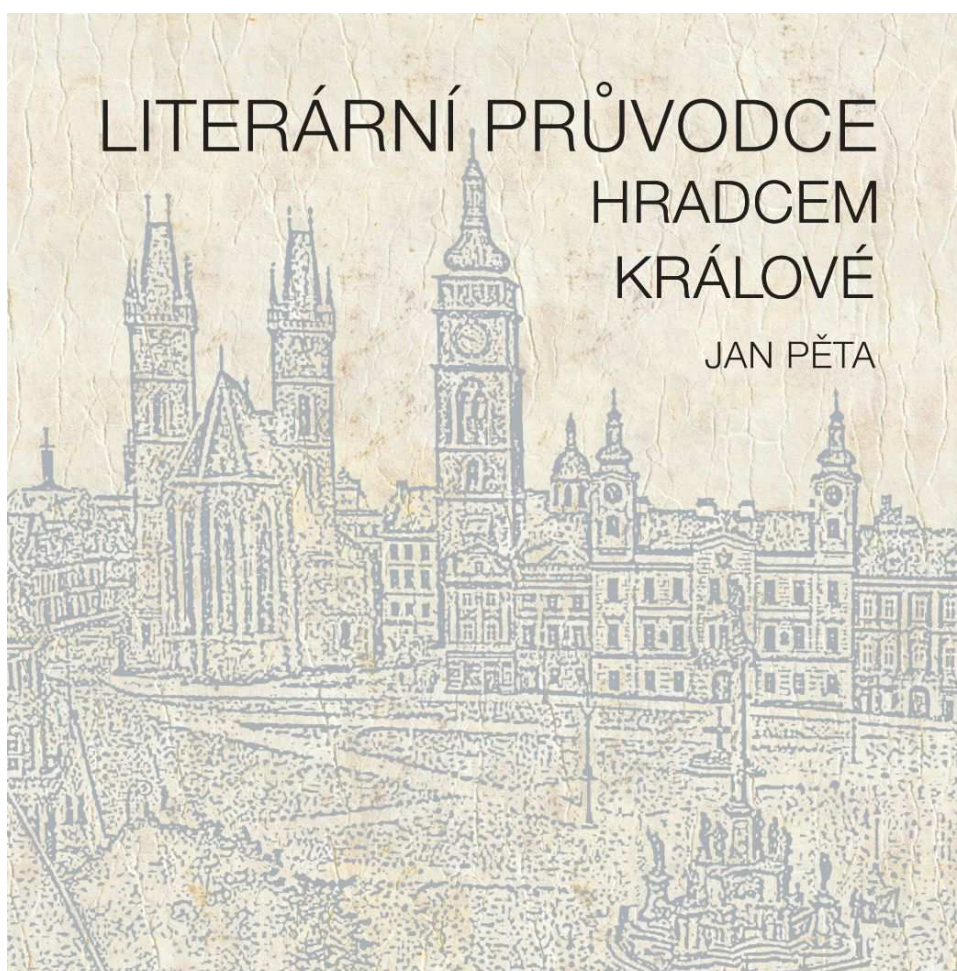

Knihovna města Hradce Králové

VÝROČNÍ ZPRÁVA

KNIHOVNY MĚSTA HRADCE KRÁLOVÉ

za rok 2016

ÚVOD

Knihovna města Hradce Králové i v roce 2016 plnila svou roli kulturní, vzdělávací a významným způsobem roli komunitní.

Rok 2016 byl pro Knihovnu města Hradce Králové ve znamení 120. výročí otevření pro veřejnost a hostitelské role konference Architektura knihoven s Valnou hromadou SKIP ČR.

Projekt výroční byl zaměřen na připomenutí významných literárních osobností města v podobě venkovních scénických čtení a vydání dlouho očekávaného Literárního průvodce Hradcem Králové, autora Jana Pěty. Publikace má velice příznivé hradecké i mimohradecké ohlasy. Knihovna se také výrazně věnovala propagaci: vytvořením speciálního výročního loga, reklamním polepem autobusu MHD se slavnostním křtem, aktivitami na netradičních místech (Open air festival, koupaliště Flošna, Slavnosti královny Elišky aj.), vyhledáváním partnerů pro distribuci kulturního programu. Výsledky propagace byly znát i na vyšší návštěvnosti kulturních a vzdělávacích akcí a o knihovnu se zajímala média.

Podle ohlasů z knihovnické komunity KMHK snad se ctí a díky výborné týmové práci svých zaměstnanců obstála v roli hostitele a spoluorganizátora konference Architektura knihoven spojené s Valnou hromadou SKIP ČR včetně společenského večera konaného přímo v moderních prostorách knihovny.

Ačkoliv již v roce 2015 přišla knihovna s řadou nových služeb pro čtenáře v rámci celokrajské kampaně „Služby“ i v roce 2016 nabídla služby nové: Tichou linku (online tlumočení do znakového jazyka), validace MojeID, půjčování deštníků, tašek a brýlí a také tyflopomůcek a hmatových her ve Zvukové knihovně pro nevidomé a slabozraké. Objednáno bylo i samoobslužné výpůjční zařízení (selfcheck) pro ústřední půjčovnu.

Završení snah o skutečně bezbariérovou knihovnu pak znamenalo ocenění v podobě udělení certifikátu Handicap Friendly pro zrakové postižení.

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Knihovna má od roku 2013 novou bezbariérovou ústřední budovu včetně nově zřízené ústřední půjčovny pro děti, galerie a víceúčelového sálu a literární kavárny. Dále se investuje do jejího dovybavení neb škála nabízených služeb zejména kulturních a vzdělávacích včetně výstav se stále rozrůstá. Významně je pamatováno na bezbariérovost služeb a projekty pro handicapované. Rozsáhlá je výstavní činnost. Knihovna spolupracuje s mnoha vzdělávacími a kulturními institucemi včetně univerzity.

Kromě ústřední budovy je v provozu 7 větších a 4 malé pobočky knihovny. Na několika pobočkách proběhly během roku adaptační práce.

Knihovna má i specializované regionální a hudební fondy a specializovaná oddělení např. hudební oddělení, Zvukovou knihovnu pro nevidomé a slabozraké a také je hostitelem Informačního střediska Europe Direct.

OCENĚNÍ KNIHOVNY

- Certifikát Handicap Friendly pro zrakové postižení
- Kamarádka knihovna 2013 – nejlepší knihovna pro děti ve své velikostní kategorii
- Městská knihovna roku 2013 – absolutní vítěz

SLUŽBY

Výpůjční služby

V roce 2016 si uživatelé knihovny vypůjčili celkem 729 414 knih, periodik, hudebnin, zvukových a elektronických dokumentů. Celkový počet výpůjček je o 17 390 Kč nižší než v roce 2015. Jde zejména o pokles výpůjček beletrie, naopak vzrostl počet výpůjček naučné literatury pro dospělé. Hlavním důvodem je malý počet exemplářů žádaných titulů. Pokles výpůjček je zaznamenán u hudebního oddělení a některých poboček knihovny. Na celkovém poklesu se podílel i pokles výpůjček periodik.

Dospělí čtenáři si v roce 2016 půjčili celkem 477 301 knih. Tradičně byl větší zájem o beletrii.

Vyřízeno bylo 30 805 rezervací dokumentů.

Knihovna zakoupila pro čtenáře další bibliobox na pobočku Malšovice, rozšířila výpůjční služby o možnost výpůjčky deštníků, látkových tašek, prezenčních výpůjček dioptrických brýlí.

Ze zvukové knihovně byla díky grantové podpoře zavedena služba půjčování tyflopomůcek a hmatových her.

V roce 2016 se uskutečnilo též 877 výpůjčky e-knih ve spolupráci s portálem e-Reading.cz. Situaci s nejrezervovanějšími tituly tato služba bohužel výrazně neřeší.

Donáškovou službu využilo zatím 12 registrovaných uživatelů se 700 výpůjčkami.

Využity byly i studijní boxy v ústřední budově knihovny (369 návštěvníků).

Lekotéka

V roce 2016 bylo zahájeno na pobočce Slezské Předměstí půjčování souboru pomůcek a didaktických hraček pro děti, které mají specifické potřeby či zdravotní handicap (sluchový, tělesný, zrakový, mentální, vady řeči, autismus, poruchy učení). Lekotéka považuje hru za důležitou část dětské zkušenosti, která umožňuje poznání, rozvíjí všechny typy dovedností a je zdrojem emocionálních zážitků.

Informační služby

V referenčním centru knihovny bylo zodpovězeno téměř 820 registrovaných dotazů. Využita byla i služba Ptejte se knihovny (93 x).

Online služby

Nejvyužívanějšími databázemi jsou licencovaný Anopress a vlastní databáze Region Hradce Králové a Regionální osobnosti a také 17 specializovaných databází hudebního oddělení. Zpřístupněna je také db zahr. tisku Library Press Display.

V roce 2016 se opět zvýšil počet návštěvníků webové stránky knihovny a využívání přístupů do elektronických katalogů knihovny též katalogu Carmen a čtenářského konta.

Služby regionálních funkcí

Metodickým odd. a střediskovou knihovnou KMHK bylo zajištěno např. 277 konzultací, 116 metodických návštěv, 9 revizí, 30 servisních návštěv, 11 vzdělávacích akcí pro knihovníky, rozvezeno 219 výměnných souborů (tj. 13 164 k.j.), pravidelně je aktualizována sekce Pro knihovníky na webu KMHK (včetně projektů Seznamy dětské literatury a Lovci perel).

Pokračuje projekt Šablona webu pro malou knihovnu (aktuálně má 697 uživatelů).

POŘADY PRO VEŘEJNOST

V roce 2016 bylo uspořádáno 1508 kulturních a vzdělávacích akcí pro veřejnost, na které přišlo 41 755 návštěvníků. Návštěvnost mírně roste též díky osobním referencím a lepší propagaci kulturního programu. Na organizaci akcí se podílely ústřední provozy i pobočky, též Informační středisko Europe Direct.

Významnou součástí kulturních aktivit knihovny jsou velké a hojně navštěvované výstavy v nové ústřední budově (K. Janoušek – Pocta písmu, J. Cheben – Záznamy tušeného, M. Patříčny – Dřevěná výstava, První východočeská himalájská expedice aj.). Návštěvy výstav ale nejsou statisticky sledovány.

Systematicky se pracuje s některými cílovými skupinami. Statisticky i věcně jsou nejvýznamnější aktivitou tematické besedy pro školy a školky (936, více než v roce 2015, které pořádají všechna dětská oddělení knihovny a přednášky pro dospělé - 269). Rok 2016 byl tematicky věnován 120. výročí otevření knihovny pro veřejnost.

Úspěšné akce pro dospělé

- Inscenovaná čtení ve městě u příležitosti 120. výročí otevření knihovny pro veřejnost (K. Čapek, Z. Hejda, V. Fischl)
- Koncert Matyáše Nováka
- Křty knih a autorská čtení
- Setkání s literaturou (ve zvukové knihovně pro nevidomé)

- Hudební a historické komponované pořady
- Cestopisné přednášky a večery
- Letní kurz jógy na střeše
- Tréninky paměti
- Bazar knih
- Den Nizozemska a Den Slovenska
- Maraton psaní dopisů ve spolupráci s Amnesty International
- Informační den o sociálních službách

Úspěšné a oblíbené akce pro děti

- Setkání v Komiksovém klubu
- Den Evropy
- Noc vědců - zapojení do celonárodní akce
- Den rodiny – zapojení do celohradecké akce
- Noc s Andersenem
- Pravidelné výtvarné dílny
- Knihovna na koupališti Flošna
- Letní kina na zahradách poboček
- Bradavická noc v knihovně
- Pohádkou proti dešti
- Narozeniny Karla IV.
- Čteme dětem v FN
- Celoroční hra: Karel žije!

Zapojení do celostátních akcí

Knížka pro prvňáčka“, „Pasování čtenářů“ a „Předávání slabikářů“, Noc s Andersenem, Březen měsíc čtenářů, Čtení pomáhá, Týden knihoven, Týden vzdělávání dospělých

PUBLIKAČNÍ ČINNOST (výběr)

Publikace

- PĚTA, Jan. Literární průvodce Hradcem Králové. 1. vydání. Hradec Králové: Knihovna města Hradce Králové, 2016. 226 stran. ISBN 978-80-85059-49-6. (500 kusů)
- *Živá učebnice architektury*. Hradec Králové: Informační středisko Europe Direct Hradec Králové, 2016, 24 s. (1 500 kusů)
- *Nizozemí. Fakta a zajímavosti. Literatura z fondu Knihovny města Hradce Králové*. Hradec Králové: Knihovna města HK a Europe Direct HK, 2016. 18 s. (50 ks)
- *Slovensko. Fakta a zajímavosti. Literatura z fondu Knihovny města Hradce Králové*. Hradec Králové: Knihovna města HK a Europe Direct HK, 2016. 34 s. (50 ks)
- *EU mýty*. Hradec Králové: Europe Direct Hradec Králové, 2016, 14 s. (50 kusů)
- Přehled činnosti veřejných knihoven okresu Hradec Králové v roce 2015. (15 ks)
- 6 výběrových bibliografií pro potřeby návštěvníků kulturních a vzdělávacích akcí

Články

- 08. 12. 2016 **Hradecké hudebně-knihovnické zastavení**, autor: Šimona Šimonová. Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás. Ročník 26 (2016), Číslo 4
- 08. 12. 2016 **O knize Kristiánův pohár aneb Jak napsat knížku a Jak ji vydat**, autor: Růžena Matěnová. Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás. Ročník 26 (2016), Číslo 4
- 08. 12. 2016 **120. výročí otevření Knihovny města Hradce Králové pro veřejnost**, autor: B. Čížinská. Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás. Ročník 26 (2016), Číslo 4
- 09. 06. 2016 **Lekotéka v Knihovně města Hradce Králové**, autor: Barbora Čížinská. Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás. Ročník 26 (2016), Číslo 2
- 09. 06. 2016 **E-knihy ve veřejných knihovnách**, autor: Zuzana Bořková. Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás. Ročník 26 (2016), Číslo 2

SPOLUPRÁCE

Knihovna spolupracuje s Univerzitou Hradec Králové, je fakultním pracovištěm univerzity.

Knihovna se účastní Komunitního plánování – aktivita Magistrátu města Hradce Králové v oblastech rodiny s dětmi, senioři a handicapovaní a následně se účastní městských projektů jako je Den rodiny či Festival sociálních služeb.

Knihovna pro ostatní knihovny v republice v rámci udržitelnosti projektu nabídla a provozuje portál celoroční hry na podporu literární gramotnosti Lovci perel. Původní projekt vznikl ve spolupráci KMHK, Univerzity Hradec Králové a KDK SKIP 08. Pokračoval i v roce 2016. Knihovna hostí na svých webových stránkách projekt Klubka KDK SKIP 08 Seznamy dětské literatury.

KMHK trvale spolupracuje s kulturními, vzdělávacími i specializovanými institucemi v regionu a pomáhá jim díky svému prostorově technickému a organizačnímu zázemí plnit jejich poslání.

Knihovna se podílí na Souborném katalogu ČR (4452 záznamů v roce 2016) a na projektu Národní virtuální fonotéka.

PROJEKTY

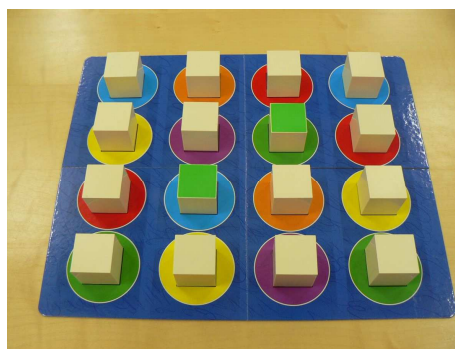
- projekt podpořen z programu *Knihovna 21. století*

Cílem literárního projektu „Karel žije!“ bylo seznámit naše čtenáře i další uživatele s významným výročí českého panovníka Karla IV., představit čtenářům nové knížky s historickou tematikou a zároveň propojit dobové souvislosti. Vše především prostřednictvím interaktivních pořadů, půlroční soutěže, výtvarných i literárních dílen, soutěží a kvízů jsme dětem představili tuto zajímavou osobnost českých dějin a dobu, ve které žil.

Zlepšení služeb zvukové knihovny pro nevidomé a slabozraké - projekt podpořen z programu *Knihovna 21. století*

Projekt zahrnoval:

- Nákup přenosné kamerové elektronické lupy ZOOM MAX SNOW, firmy Ergones (Olomouc), kterou si vyžádali sami uživatelé a která by měla přispět k možnostem četby na místě ve zvukové knihovně.
- Zavedení nové služby – půjčování tyflopomůcek a hmatových her.
- Realizaci 10 interaktivních besed s nevidomým lektorem žádaných školami (2. stupeň ZŠ) na téma bariéry s využitím pořízených tyflopomůcek a her.

Samoobslužné půjčování pro čtenáře Knihovny města Hradce Králové - projekt podpořen z programu VISK3

Knihovna města Hradce Králové vzhledem ke svým novým a moderním prostorám nabízí svým čtenářům, jejichž řady rostou, možnost rychlejšího a samoobslužného půjčování pomocí zařízení Selfcheck a to v ústřední půjčovně pro dospělé v Centru celoživotního vzdělávání. Volba zařízení se odvinula od typu zabezpečení fondu, identifikace svazků a prostorových možností knihovny.

Nákup modulu OAI provider pro poskytování dat do NVF a SK ČR - projekt podpořen z programu VISK3

Smyslem projektu bylo zefektivnění sdílení záznamů Knihovny města Hradce Králové se Souborným katalogem ČR a s vytvářenou Národní virtuální fonotékou a to pomocí nového modulu automatizovaného knihovnického systému protokolu OAI. Po zakoupení modulu OAI Provider k AKS Clavius a jeho následné implementaci jsou nyní v pravidelných týdenních intervalech sbírány aktuální záznamy knih a periodik z databáze KMHK do Souborného katalogu ČR bez nutnosti zásahu člověka. V roce 2016 bylo tímto způsobem staženo 4452 záznamů knih, což je o cca 1400 záznamů více než v roce 2015. Dále byly jednorázově staženy záznamy unikátního souboru gramodesek hudebního oddělení 18.800 záznamů (sbírka je ukončena) a záznamy AV médií 24.700 záznamů a dále 1153 nových bibliografických záznamů zvukových nosičů hudebního oddělení knihovny

ZAMĚSTNANCI

Vzdělávání zaměstnanců

Zaměstnanci využívají ke vzdělávání akce pořádané KMHK (výuka českého znakového jazyka, infografika, efektivní psaní, služby německých knihoven, zpětná vazba v komunikaci, KOHA) i nabídky Studijní a vědecké knihovny (semináře k ICT, Tritius, RDA, Proměny české literatury).

Další témata a akce: konference Knihovny současnosti, literatura pro děti, komiks, práce s mládeží, standard Senior friendly, konference hudebních knihoven aj.

Někteří zaměstnanci již využívají také online kurzů.

Dobrovolníci

Dobrovolníci se zapojují především do kulturních a vzdělávacích akcí knihovny. Pomáhali buď s organizací akce, instalací výstav, anebo byli sami aktivními účastníky. Častěji dobrovolníci pomáhali s akcemi pro děti. Na akcích pro dospělé se dobrovolníci uplatnili i jako přednášející. 39 dobrovolníků odpracovalo za rok 2016 na různých akcích KMHK 592 hodin.

KNIOVNÍ FONDY

Náklady na nákup knihovních fondů celkem (včetně el. zdrojů a RF) dosáhly 4.065 671,- Kč, což je o 1,98 % více v porovnání s minulým rokem. Náklady na knihovní fond tvoří 9,89 % celkových nákladů, za rok 2015 činily 10,21 % z celkových nákladů.

Knihovna je zapojena do projektu Česká knihovna a Cizojazyčná literatura.

Na 2 pobočkách proběhly revize fondu a byl významně aktualizován fond skladu ústřední půjčovny pro dospělé.

Do vlastních regionálních databází bylo zpracováno 4190 bibliografických záznamů.

HOSPODAŘENÍ

Provozní příspěvek zřizovatele byl poskytnut ve výši 32.120 000,- Kč, účelové prostředky na nájem budovy CCV včetně vybavení činily 2 420 000,- Kč, na vydání publikace a oslavy k 120 letům otevření knihovny 190 000,- Kč.

Dále jsme obdrželi od Ministerstva kultury investiční prostředky ve výši 120 000,- Kč na nákup samoobslužného výpůjčního zařízení - selfcheck.

Z fondu na podporu veřejně prospěšných projektů jsme obdrželi od MMHK celkem 115 300,- Kč: Tréninky paměti – 28 000 Kč, Hudba pro Vás – 23 000 Kč, Hudební zastavení – 10 000 Kč, Den přátelství, projektové dny a výtvarné dílny – 26 100 Kč, projektové dny 18 200,- Kč, Aktivní a zdravý senior 10 000,- Kč.

Dotace na regionální funkce z rozpočtu Královéhradeckého kraje byla poskytnuta ve výši 1.409 000,- Kč, v roce 2015 byla nižší o 0,43 %, činila 1403 000,- Kč. Na regionální funkce jsme dále obdrželi dotace a dary od obcí na nákup knihovního fondu v celkové výši 443 000,- Kč.

Příjmy z vlastní činnosti celkem (vč. kavárny) se zvýšily v porovnání s rokem 2016 o 11,53 %, z 2 493 031,- Kč na 2 780 552,- Kč.

Dalšími zdroji příjmů byly granty Ministerstva kultury ČR - VISK 3 a Knihovna 21. století. VISK 3: provozní prostředky ve výši 13 000,- Kč byly poskytnuty na Nákup modulu OAI provider pro poskytování dat do NVF a SK ČR. Z grantu Knihovna 21. století byly poskytnuty provozní prostředky ve výši 17 000,- Kč na Zlepšení služeb ZK pro nevidomé a slabozraké a ve výši 35 000,- Kč na projekt Karel žije.

Hospodaření knihovny skončilo kladným hospodářským výsledkem ve výši 40 953,02 Kč.